

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/60/2013
Identifikačné číslo spisu: 9013898130
Dátum vydania rozhodnutia: 17.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9013898130.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 17. júla 2017 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Donáta C. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 14. augusta 2012, sp. zn. 6To 83/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava uznesením z 31. januára 2012, sp. zn. 30T 49/2008, rozhodol o tom, že trestné stíhanie vedené proti obvinenému M. C. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. sa podľa § 290 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 281 ods. 1 Tr. por. a § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. z dôvodu jeho neprípustnosti zastavuje. V odôvodnení uvedeného rozhodnutia bolo pritom poukázané na zásadu špeciality (v tejto súvislosti citoval i ust. § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze; ďalej už len „zákon o EZR“) a uznesenie Hanzovného vyššieho krajského súdu z 15. decembra 2011, ktorým tento nepovolil vydanie obvineného na trestné stíhanie do Slovenskej republiky za skutky uvedené v európskom zatýkacom rozkaze zo dňa 17. februára 2010, sp. zn. 30T 49/2008 (vyhlásil ho za neprípustné).

Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal v zákonnej lehote sťažnosť krajský prokurátor, ktorú Krajský súd v Trnave uznesením zo 14. augusta 2012, sp. zn. 6 To 83/2012, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol. Podľa názoru krajského súdu je napadnuté rozhodnutie správne a v súlade so zákonom (prerušenie trestného stíhania tu neprichádza do úvahy). Tiež nemecký súd rozhodoval podľa neho so znalosťou veci, keď nepovolil vydanie obvineného. Ako sa ale uvádza na záver „aplikovanie zásady špeciality v danom prípade zrejme skutočne neprichádza od úvahy. Rozhodujúci je však moment vydania, alebo nevydania obžalovaného podľa nemeckého práva.“

Dňa 8. apríla 2013 bolo na Okresný súd Trnava doručené dovolanie generálneho prokurátora, smerujúce

voči rozhodnutiu druhostupňového súdu, kde tento ako dovolací dôvod označil dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V odôvodnení podaného dovolania prokurátor najprv pomerne podrobne popísal doterajší priebeh konania, predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Následne vo vzťahu k samotnému zastaveniu trestného stíhania uviedol, že toto je bez akejkoľvek zákonnej opory a vychádza tiež z nesprávneho vysporiadania sa oboch súdov so znením ustanovení zákona o EZR v otázke riešenia zásady špeciality. Zásada špeciality sa uplatňuje iba pri obvinenom, ktorý je už fyzicky vydaný do Slovenskej republiky, teda sa tu reálne osobne nachádza a kedy orgány činné v trestnom konaní a súd môžu takéhoto obvineného stíhať iba za skutky, za ktoré bol z cudziny vydaný.

Čo sa týka rozhodnutia Hanzovného vyššieho krajského súdu z 15. decembra 2011, tak toto nemožno považovať za súhlas s trestným stíhaním osoby, keďže aj samotné Rámcové rozhodnutie Rady EÚ 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (ďalej už len „Rámcové rozhodnutie Rady EÚ“) v čl. 15 označuje rozhodnutie vykonávajúceho súdneho orgánu za rozhodnutie o tom, či osobu odovzdá, a teda z použitej terminológie vyplýva, že ide o odovzdanie, ktoré si nemožno zamieňať so súhlasom na trestné stíhanie. Tvrdeniu súdu, že zmieňované rozhodnutie Hanzovného vyššieho krajského súdu predstavuje súhlas s trestným stíhaním osoby odporuje tiež ust. § 5 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatykačom rozkaze, z ktorého vyplýva, že európsky zatykač rozkaz - prostredníctvom ktorého bolo realizované vyžiadanie obvineného M. C. - slúži ako právny nástroj na zadržanie a odovzdanie osoby pre účely trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia do Slovenskej republiky, a teda vydávajúcí súdny orgán rozhoduje len o odovzdaní, príp. neodovzdaní osoby členského štátu. Napokon i z rozhodnutí nemeckých orgánov jednoznačne vyplýva, že vykonávajúci súdny orgán rozhodoval v prípade obvineného M. C. o jeho vydaní, resp. odovzdaní, nakoľko v samotných výrokoch uznesení Vyššieho krajského súdu sa uvádza slovné spojenie, že Justičný úrad vydanie M. C. povolil, resp. v zamietacom stanovisku - súd vydanie (odovzdanie) menovaného zamietol.

Prokurátor má za to, že s poukazom na tuzemskú legislatívu a jurisdikciu v spojení tiež so znením medzinárodných zmlúv a dohôd boli v prípade obvineného M. C. splnené všetky zákonné podmienky na jeho trestné stíhanie, pričom pre orgány činné v trestnom konaní neexistuje v spojitosti s osobou menovaného žiaden zákonný dôvod, odôvodňujúci potrebu zaobstarania si súhlasu od cudzozemského orgánu na jeho trestné stíhanie, pokiaľ bol vydaný náležitý EZR. Zastavenie trestného stíhania proti obvinenému je teda potrebné považovať vzhľadom na uvedené za nezákonné.

V predmetnom prípade mal súd konanie prerušiť, vyčkat' po dobu, kedy by bolo možné očakávať zlepšenie zdravotného stavu obvineného (v rozhodnutí Hanzovného vyššieho krajského súdu sa neuvádza, že by jeho nepriaznivý zdravotný stav bol trvalý) a následne opätovne požiadať o jeho vydanie pre účely tunajšieho konania. V tejto súvislosti má význam i ust. § 33 ods. 1 Zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach, citované v závere uznesenia Hanzovného vyššieho krajského súdu, z ktorého vyplýva, že ak po rozhodnutí Vyššieho krajského súdu o prípustnosti vydania nastanú okolnosti, ktoré sú spôsobilé zdôvodniť iné rozhodnutie o prípustnosti, rozhodne Vyšší krajský súd ex offo na žiadosť prokuratúry u Vyššieho krajského súdu alebo na žiadosť stíhaného znovu o prípustnosti vydania. S poukazom na uvedené je teda možné v prípade zmeny okolností (zdravotného stavu obvineného) požiadať Vyšší krajský súd o opätovné rozhodnutie týkajúce sa vydania (odovzdania) obvineného. Zatiaľ, čo teda uznesenie Hanzovného vyššieho krajského súdu o zamietnutí vydania (odovzdania) obvineného nemožno považovať za konečné, unesenie o zastavení trestného stíhania takýmto konečným rozhodnutím je.

Záverom prokurátor zdôraznil, že skutočnosť, že by nevydanie osoby členskému štátu prostredníctvom EZR spôsobovalo neprípustnosť trestného stíhania, je absurdná a viedla by k znemožneniu stíhania a potrestania páchatel'ov trestných činov na zvrchovanom území samostatného štátu, a tým vlastne popretiu jeho zvrchovanosti deklarovanej v ústave (samozrejme okrem obmedzení dohodnutých medzinárodnými zmluvami). Na území Slovenskej republiky môže byť aj nevydaná osoba odsúdená v

neprítomnosti a v prípade jej návratu na zvrchované územie Slovenskej republiky za splnenia zákonných podmienok bude trest aj vykonaný.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto navrhol, aby najvyšší súd:

- podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že právoplatným uznesením Krajského súdu v Trnave zo 14. augusta 2012, sp. zn. 6 To 83/2012, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 193 ods. 1 písm. c/, § 290 ods. 1, § 281 ods. 1 a § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. ako i § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., a to v prospech obvineného M. C.;
- podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave z 14. augusta 2012, sp. zn. 6 To 83/2012, a tiež predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Trnava z 13. apríla 2011, sp. zn. 30 T 49/2008;
- podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Trnava, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa písomne vyjadril i obvinený, a to prostredníctvom jemu ustanovenej obhajkyňi JUDr. Ľubici Januškovéj. Poukázal na právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozsudku zo 06. septembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 51/2012, v zmysle ktorého je potrebné považovať rozhodnutie Hanzovného vyššieho krajského súdu z 15. decembra 2011, ktorým bolo rozhodnuté o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného na neho Okresným súdom Trnava, za súhlas na trestné stíhanie v zmysle § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por., a preto je zastavenie trestného stíhania voči nemu v súlade so zákonom. Upozornil na to, že Trestný poriadok neobsahuje taký dovolací dôvod, ktorý by bolo možné uplatniť pri porušení prokurátorom uvádzaných procesných ustanovení, upravujúcich postup pri zastavení trestného stíhania. Prokurátor síce namietal aj porušenie zákona v ust. § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., no porušenie tohto hmotnoprávneho ustanovenia žiadnym spôsobom neodôvodnil. Z dôvodov vyššie uvedených preto obvinený M. C. navrhol, aby najvyšší súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. podané dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (ust. § 368 ods. 1 Tr. por. a ust. § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (ust. § 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže prokurátor pred podaním dovolania podal riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň zistil, že nie je daný dôvod dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku, dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť

Je nutné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability

právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštančia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu.

V preskúmvanej veci pri posudzovaní dovolania je dôležité, že dovolateľom uplatňovaná okolnosť (chyba v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por.) musí byť (pri jej správnej procesnej kvalifikácii) podraditeľná pod niektorý z dôvodov dovolania, ktoré môže konkrétny dovolateľ použiť - v prípade generálneho prokurátora, ako to vyplýva z ust. § 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por., sú to len dôvody uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por. (na rozdiel od ministra spravodlivosti, ktorý môže použiť aj dôvody uvedené v ods. 3 naposledy označeného ustanovenia). Ak je inak oprávnený dovolateľ mimo (pre neho) uplatniteľných dovolacích dôvodov, je dovolanie zrejme nedôvodné (§ 382 písm. c/). Taký záver teda nie je viazaný na okolnosť, či by inak (bez ohľadu na dovolateľom uplatniteľné dôvody dovolania) boli jeho argumenty vecne správne.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného a vyplynie z ďalej uvedených okolností, uvedená otázka nebola dovolacím súdom vo vzťahu k záverom odvolacieho súdu preskúmateľná. Pri viazanosti uplatnenými dovolacími námietkami nebolo možné týmto priznať možnú opodstatnenosť z hľadiska naplnenia niektorého z do úvahy prichádzajúcich dovolacích dôvodov, resp. inak povedané, generálny prokurátor je síce subjekt oprávnený napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu prostredníctvom dovolania, avšak v preskúmvanom prípade nebol naplnený žiaden z pre neho dostupných zákonných dovolacích dôvodov.

Na striktnom obmedzení dovolacieho prieskumu je koncepcia tohto mimoriadneho opravného prostriedku založená, a to z dôvodu, že na rozdiel od predošlej právnej úpravy je taký prostriedok dostupný pre obe základné strany v súdnom konaní (obžaloba aj obhajoba), avšak len z určitých, zákonom vymedzených dôvodov. U osobitného subjektu dovolateľa, a to ministra spravodlivosti (ktorý stranou v konaní nie je), je potom okruh dovolacích dôvodov, uplatniteľných v prospech i v neprospech obvineného, rozšírený.

Vo vzťahu k dôvodu dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., konštatovanie naplnenia ktorého zo strany dovolacieho súdu nebolo možné, považuje najvyšší súd za potrebné v prvom rade podotknúť tú skutočnosť, že tento v podstate obsahuje dva samostatné dôvody, a to jednak nesprávne právne posúdenie zisteného skutku a jednak nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia (s tým, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže podľa výslovného znenia zákona skúmať a meniť).

Positívny záver o naplnení dôvodu dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. z tohto dôvodu je možný len v takých prípadoch, ak zistený skutok bol právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin nejde, alebo ak zistený skutok bol právne posúdený ako iný, než zákonu zodpovedajúci

trestný čin. Prihliadajúc na obsah podaného dovolania z pohľadu vytýkaných nedostatkov nemožno potom vysloviť splnenie dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. ani s odkazom na druhú v tomto ustanovení uvedenú alternatívu, predpokladajúcu nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. V predmetnom prípade totiž dovolateľ poukazuje na chybnú aplikáciu odvolacieho súdu a zároveň prvostupňového súdu, týkajúcu sa ustanovení systematicky procesnej otázky (ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por.; § 290 ods. 1, § 281 ods. 1 a § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), teda nie dôvodom dovolania Trestným poriadkom požadovanej hmotnoprávnej povahy. Za ustanovenia hmotnoprávnej povahy možno považovať dovolateľom označené ustanovenia § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., ich porušenie však dovolateľ nijako nezdôvodnil.

Rešpektovanie zákonného obmedzenia súdom je potom vecou aplikácie jedného zo základných ústavných ustanovení - čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky („štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“) - uvedené obmedzenie platí aj pre tzv. skutkový prieskum.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, prezentovaných úvah a ustálenej rozhodovacej praxe dospel tak dovolací súd k záveru, že v posudzovanej trestnej veci dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. nie sú dané (uplatnené dovolacie námietky stoja zjavne mimo nich), a preto dovolanie generálneho prokurátora s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.